

jere grad valget af en bankløsning kunne siges at indebære et indirekte tilskud til dækning af kassernes administrationsudgifter, jo større grund ville der formentlig have været til at inddrage lovgivningsmagten. Dette er formentlig navnlig arbejdsministeriets ansvar, men direktoratet må bære et vist medansvar. Rigsrevisionen kritiseres for ikke at have fulgt disse spørgsmål op.

Kommissionsdomstolen anfører, at der ikke findes tilvejebragt grundlag for at antage, at der på dette stadium af sagen af nogen af de ansvarlige embedsmænd i direktoratet, ministerium eller rigsrevisionen er udvist fejl eller forsømmelser af en sådan karakter, at det ville kunne begrunde strafferetligt, disciplinært eller erstatningsretligt ansvar.

Om ministrene anfører kommissionsdomstolen, at hverken Erling Dinesen (minister fra 1975-76) eller Erling Jensen (minister fra 1976-77) efter det foreliggende af medarbejdere er gjort opmærksom på de mangler og uløste problemer, der knyttede sig til den gennemførte ordning. De har således ikke haft nogen selvstændig opfordring til at reagere.

c) Efter en gennemgang af rigsrevisionens undersøgelse af forskudsordningen afsluttede med rigsrevisionens skrivelse af 27. februar 1980 til arbejdsdirektoratet, men med kopi til arbejdsministeriet, hvori den måde, forskudsordningen administreredes på, karakteriseredes som klart utilfredsstillende for staten, beskæftiger kommissionsdomstolen sig med det forhold, at der ikke med tilstrækkelig hurtighed blev gennemført ændringer.

Kommissionsdomstolen anfører om *tiden indtil ministerskiftet den 10. september 1982*, at det formentlig må betragtes som en fejl, at der ikke – i hvert fald efter offentliggørelsen af rigsrevisors notat af 23. juni 1981 til statsrevisorerne – blev foretaget noget effektivt hverken med hensyn til en nyordning af forskudsbetalingerne, de udestående renteproblemer eller mangelen ved cirkulæret af 5. november 1980 med hensyn til renteafkast af hjælpekonti m.v. på hovedkasseniveau. Svaret herfor må formentlig påhvile både direktoratet og ministeriet, idet dog hovedansvaret må ligge hos ministeriet.

Det anføres endvidere, at det formentlig er en fejl, at rigsrevisionen først den 1. juni 1982 over for direktoratet tilkendegav, at

rigsrevisionen fandt det med skrivelse af 10. september 1981 fremsendte notat uegnet som grundlag for et samarbejde.

Spørgsmålet om, hos hvilke embedsmænd ansvaret bør placeres, og om der af disse er udvist forhold, der kan begrunde retligt ansvar, behandles af kommissionsdomstolen under ét for perioden 1980-83. Efter domstolens skøn er der ikke tilvejebragt oplysninger, der giver tilstrækkeligt grundlag for at antage, at der af nogen af de pågældende er udvist forhold, der begrunder – eller havde kunnet begrunde – retligt ansvar.

Om daværende arbejdsminister Svend Auken anføres, at kommissionsdomstolen har antaget, at Auken ikke har været bekendt med udkastet til direktoratets skrivelse af 8. februar 1982 og de forudgående rykkerskrivelser, men at sagens politiske aspekter måtte tale for en politisk styring, i jo højere grad jo længere tid der gik, uden at en løsning blev fundet. Aukens reaktion fandt sted den 13. april og 28. maj 1982.

d. Om *det videre forløb indtil nyordningens gennemførelse pr. 1. oktober 1983* anføres, at der ikke synes at være begået fejl med hensyn til nyordningens gennemførelse. Det anføres endvidere, at i betragtning af at der nu blev arbejdet effektivt med løsningen af hovedproblemet, omlægningen af forskudsproceduren, vil det – selv om det kan være tvivlsomt – næppe kunne betegnes som en fejl, at man lod spørgsmålet om rentens højde ligge. Derimod må det formentlig stadig betegnes som en fejl, at der ikke blev givet udtrykkelig bestemmelse om, at renter af hjælpekonti m.v. på hovedkasseniveau skulle forrentes til fordel for statskassen. Svaret herfor må formentlig først og fremmest placeres hos direktoratet.

Med hensyn til spørgsmålet, om der i denne periode af embedsmænd er udvist forhold, der kan begrunde retligt ansvar, henvises til afsnit c ovenfor.

For så vidt angår arbejdsminister Grethe Fenger Møller anføres angående spørgsmålet om hjælpekontiene, at ministeriet formentlig ikke har været opmærksom på, at fejlen – som det synes – forholdsvis let måtte kunne være rettet.

III. Redegørelsen af 4. april 1986 om forskudsvis udbetaling m.v. af statslige tilskud.